

Cap de l'Estat

LLEI ORGÀNICA 3/2019, de 12 de març, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana en matèria de participació de la Generalitat Valenciana en les decisions sobre inversió de l'Estat en la Comunitat Valenciana. [2019/2591]

A totes les persones que vegeu i entengueu aquesta llei.
Sapieu que les Corts Generals han aprovat i jo sancione la llei orgànica següent:

PREÀMBUL

Durant els més de quatre anys de vigència que té, la reforma duta a terme en l'Estatut d'Autonomia a través de la Llei orgànica 1/2006, de 10 d'abril, ha suposat un salt qualitatiu molt important per a les legítimes aspiracions de la Comunitat Valenciana a l'hora d'aconseguir el màxim nivell competencial, sempre des del respecte cap a les competències de l'Estat i sense qüestionar ni posar en risc la preservació d'un model autòmic basat en la igualtat i la solidaritat interterritorials.

Tota la tramitació de la reforma esmentada va estar presidida per la cerca del consens entre les forces polítiques majoritàries, tant en les Corts com després en les Corts Generals, i es va actuar amb una lleialtat institucional que més avant ha sigut reconeguda i lloada per les persones que van intervindre activament en el procés i per les que, sense haver-ho fet, han estudiat i analitzat aquelles negociacions i els seus resultats. La Comunitat Valenciana va tractar, únicament, de reflectir en la norma institucional bàsica del poble valencià tot allò que contribuïra a preservar i reforçar la seua identitat, mentre s'enfortien, alhora, els vincles amb l'Estat i s'advocava per un sistema multilateral de relacions en el qual totes les comunitats autònomes reberen un tracte idèntic i la mateixa consideració.

D'aquesta manera, la Comunitat Valenciana va emprendre un procés de reforma al qual, durant 2006 i 2007, es van sumar cinc comunitats autònomes més –Andalusia, Aragó, Catalunya, Castella i Lleó i Illes Balears–, i que s'està prolongant en el temps amb l'adopció de noves iniciatives de reforma estatutària –la navarresa, a través de la Llei orgànica 7/2010, de 27 d'octubre, fins al moment.

Si bé van ser sis les reformes estatutàries que van nàixer en pràcticament dos anys, no totes aquestes modificacions van estar presidides pels mateixos principis als quals s'ha al·ludit amb anterioritat en fer referència al cas valencià.

Aquesta manera diferent d'afrontar i dur a terme una reforma estatutària ha tingut un reflex immediat en la jurisprudència del Tribunal Constitucional. En les sentències 247/2007, de 12 de desembre, i 249/2007, de 13 de desembre, el màxim intèrpret de la Constitució va enjudiciar l'adequació a la norma suprema de l'article 17.1 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, en la redacció que en fa la Llei orgànica 1/2006, de 10 d'abril, i va estimar que el precepte esmentat era perfectament compatible amb la Constitució, sense que se'n poguera derivar, per tant, cap infracció del bloc de la constitucionalitat ni de l'ordre de distribució de competències entre l'Estat i les comunitats autònomes.

L'aprovació i entrada en vigor de la Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, va provocar la interposició immediata de fins a set recursos d'inconstitucionalitat contra un gran nombre de preceptes de la nova norma institucional bàsica catalana, recursos que, després de prolongats debats i una procel·losa tramitació, han motivat, durant la segona meitat de 2010, que el Tribunal Constitucional emeta diferents sentències en les quals ha declarat nuls diversos articles i incisos estatutaris i ha acudit a la tècnica de la interpretació conforme per a salvar la constitucionalitat de molts altres preceptes.

Amb les sentències 31/2010, de 28 de juny, 46/2010 i 47/2010, de 8 de setembre, 48/2010, de 9 de setembre, i 49/2010, de 29 de setembre, el Tribunal Constitucional ha resolt alguns dels recursos d'inconstitucionalitat interposats contra l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i ha legitimat, mitjançant l'aplicació reiterada de l'esmentada tècnica de la

Jefatura del Estado

LEY ORGÁNICA 3/2019, de 12 de marzo, de reforma del Estatuto de Autonomía de la Comunitat Valenciana en materia de participación de la Generalitat Valenciana en las decisiones sobre inversión del Estado en la Comunitat Valenciana. [2019/2591]

A todos los que la presente vieren y entendieren.
Sabed que las Cortes Generales han aprobado y yo vengo en sancionar la siguiente ley orgánica:

PREÁMBULO

Durante sus más de cuatro años de vigencia, la reforma operada en el Estatuto de Autonomía a través de la Ley orgánica 1/2006, de 10 de abril, ha supuesto un salto cualitativo muy importante para las legítimas aspiraciones de la Comunitat Valenciana a la hora de alcanzar el máximo nivel competencial, siempre desde el respeto hacia las competencias del Estado y sin cuestionar ni poner en riesgo la preservación de un modelo autonómico basado en la igualdad y la solidaridad interterritoriales.

Toda la tramitación de la citada reforma estuvo presidida por la búsqueda del consenso entre las fuerzas políticas mayoritarias, tanto en Les Corts como después en las Cortes Generales, y se actuó con una lealtad institucional que tiempo después ha sido reconocida y alabada por quienes intervinieron activamente en el proceso y por quienes, sin haberlo hecho, han estudiado y analizado aquellas negociaciones y sus resultados. La Comunitat Valenciana trató, únicamente, de reflejar en la norma institucional básica del pueblo valenciano todo aquello que contribuyera a preservar y reforzar su identidad mientras, al mismo tiempo, se fortalecían los vínculos con el Estado y se abogaba por un sistema multilateral de relaciones en el que todas las comunidades autónomas recibieran idéntico trato y la misma consideración.

De este modo, la Comunitat Valenciana acometió un proceso de reforma al que, durante 2006 y 2007, se sumaron otras cinco comunidades autónomas –Andalucía, Aragón, Cataluña, Castilla y León e Illes Balears–, y que se está prolongando en el tiempo con la adopción de nuevas iniciativas de reforma estatutaria –Navarra, a través de la Ley orgánica 7/2010, de 27 de octubre, hasta el momento.

Si bien fueron seis las reformas estatutarias que nacieron en apenas dos años, no todas esas modificaciones estuvieron presididas por los mismos principios a los que se ha aludido con anterioridad al hacer referencia al caso valenciano.

Ese distinto modo de afrontar y llevar a cabo una reforma estatutaria ha tenido un inmediato reflejo en la jurisprudencia del Tribunal Constitucional. En sus sentencias 247/2007, de 12 de diciembre, y 249/2007, de 13 de diciembre, el máximo intérprete de la Constitución enjuició la adecuación a la norma suprema del artículo 17.1 del Estatuto de Autonomía de la Comunitat Valenciana, en la redacción dada por la Ley orgánica 1/2006, de 10 de abril, y estimó que el precepto aludido era perfectamente compatible con la Constitución, sin que de él pudiera derivarse, por tanto, infracción alguna del bloque de la constitucionalidad ni del orden de distribución de competencias entre el Estado y las comunidades autónomas.

La aprobación y entrada en vigor de la Ley orgánica 6/2006, de 19 de julio, de reforma del Estatuto de Autonomía de Catalunya, provocó la inmediata interposición de hasta siete recursos de inconstitucionalidad contra un gran número de preceptos de la nueva norma institucional básica catalana, recursos que, tras prolongados debates y una procelosa tramitación, han dado pie, durante la segunda mitad de 2010, a que el Tribunal Constitucional emita distintas sentencias en las que ha declarado nulos varios artículos e incisos estatutarios y ha acudido a la técnica de la interpretación conforme para salvar la constitucionalidad de otros muchos preceptos.

Con sus sentencias 31/2010, de 28 de junio, 46/2010 y 47/2010, de 8 de septiembre, 48/2010, de 9 de septiembre, y 49/2010, de 29 de septiembre, el Tribunal Constitucional ha resuelto algunos de los recursos de inconstitucionalidad interpuestos contra el Estatuto de Autonomía de Catalunya y ha legitimado, mediante la aplicación reiterada de la aludi-

interpretació conforme, molts d'aquests continguts controvertits, i així ha permès que, en el desplegament d'aquestes previsions estatutàries, els legisladors estatal i autonòmic puguen crear tot un nou marc normatiu que consolide aquesta situació sobre la base de la regulació establida per l'estatut reformat.

Davant d'aquesta realitat, en la qual, per descomptat, no era possible pensar el 2006, la Comunitat Valenciana no pot romandre impassible perquè, certament, no pretén estar per damunt de cap altre territori dins d'Espanya, però tampoc consentirà que les seues legítimes aspiracions es veguen truncades per la consolidació d'un model asimètric en el qual unes comunitats autònomes puguen, en detriment d'unes altres, accedir a més competències, a més finançament, a més inversions o a més infraestructures.

I pel que fa al volum d'inversions de l'Estat en cada territori, que és un element essencial per a garantir el desenvolupament d'unes polítiques capaces d'atendre les necessitats de la ciutadania en matèria d'educació, sanitat, serveis socials i infraestructures, aquestes divergències entre estatuts d'autonomia són especialment significatives. Tant en el cas d'Andalusia com en el de Catalunya, les seues noves normes institucionals bàsiques han inclòs sengles disposicions addicionals per a garantir un volum permanent i estable d'inversions estatals en els seus respectius territoris. Per a Catalunya, la inversió de l'Estat en infraestructures, excloent-ne el Fons de Compensació Interterritorial, s'equipararà a la participació relativa del producte interior brut d'aquesta comunitat autònoma en relació amb el producte interior brut de l'Estat per a un període de set anys; en canvi, en el supòsit d'Andalusia la inversió estatal serà equivalent al pes de la població d'aquesta comunitat autònoma sobre el conjunt de l'Estat, també per a un període de set anys.

La Comunitat Valenciana no va voler, al seu moment, incloure dins del nou Estatut d'Autonomia clàusules o previsions que pogueren condicionar indegudament l'Estat en l'exercici de les seues competències i que, per això mateix, pogueren ser dubtosament compatibles amb la Constitució. Però en el fonament jurídic 138 de la Sentència 31/2010, de 28 de juny, el Tribunal Constitucional ha establert, en enjudiciar la disposició addicional tercera de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, que un incís com l'indicat adés no vincula les Corts Generals en l'exercici de les seues funcions d'examen, esmena i aprovació dels pressupostos generals de l'Estat, perquè els compromisos financers formalitzats en els estatuts d'autonomia no constitueixen un recurs que l'Estat haja de consignar obligatòriament en els pressupostos generals de cada exercici econòmic.

Segons l'alt tribunal, és el mateix Estat el que, atenent totes les variables concurrents en cada cas, ha de decidir, si pertoca, dotar, i en quina quantia, les assignacions corresponents. En conseqüència, d'acord amb la decisió adoptada pel màxim intèrpret de la norma suprema, la disposició addicional tercera de l'Estatut català, interpretada en el sentit que no vincula l'Estat en la definició de la seua política d'inversions ni menyscaba la plena llibertat de les Corts Generals per a decidir sobre l'existència i quantia d'aquestes inversions, no és contrària a la Constitució.

Atés que el poble valencià aspira legítimament a rebre de l'Estat el mateix tracte que el poble català o l'andalús, aquesta reforma de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana va encaminada a fer visibles les conseqüències econòmiques del reconeixement d'una població que arriba ja als cinc milions d'habitants i que, per tant, necessita un volum d'inversions apte per a satisfer les necessitats derivades de l'important creixement demogràfic que ha tingut lloc durant els últims anys. No es fa sinó reivindicar per a la Comunitat Valenciana el que el Tribunal Constitucional ha dit que és legítim per a altres comunitats autònomes; més encara en un cas com el valencià, on s'arrossega un important dèficit d'inversions a causa de l'efectiu, però no reconegut, increment poblacional.

Per tot això, el nou apartat quart de l'article 52 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana preveu que la Generalitat participarà en les decisions sobre la inversió de l'Estat a la Comunitat Valenciana la qual, excloent-ne el Fons de Compensació Interterritorial, serà equivalent, per tal de complir el que es disposa en l'article 138 de la Constitució, al pes de la població de la Comunitat Valenciana sobre el conjunt de l'Estat per un període de set anys. Amb aquesta finalitat, es constituirà una comissió integrada per l'Administració estatal, autonòmica i local que serà l'encarregada de vetllar pel compliment d'aquest criteri

da técnica de la interpretación conforme, muchos de esos controvertidos contenidos, permitiendo así que, en desarrollo de esas previsions estatutarias, los legisladores estatal y autonómico puedan crear todo un nuevo marco normativo que consolide esa situación sobre la base de la regulación establecida por el estatuto reformado.

Ante esta realidad, en la que desde luego no era posible pensar en 2006, la Comunitat Valenciana no puede permanecer impassible porque, ciertamente, no pretende estar por encima de ningún otro territorio dentro de España, pero tampoco va a consentir que sus legítimas aspiraciones se vean truncadas por la consolidación de un modelo asimétrico en el que unas comunidades autónomas puedan, en detrimento de otras, acceder a más competencias, a más financiación, a más inversiones o a más infraestructuras.

Y en lo referido al volumen de inversiones del Estado en cada territorio, que es un elemento esencial para garantizar el desarrollo de unas políticas capaces de atender las necesidades de la ciudadanía en materia de educación, sanidad, servicios sociales e infraestructuras, esas divergencias entre estatutos de autonomía son especialmente significativas. Tanto en el caso de Andalucía como en el de Cataluña, sus nuevas normas institucionales básicas han incluido sendas disposiciones adicionales para garantizar un volumen permanente y estable de inversiones estatales en sus respectivos territorios. Para Cataluña, la inversión del Estado en infraestructuras, excluido el Fondo de Compensación Interterritorial, se equiparará a la participación relativa del producto interior bruto de esa Comunidad Autónoma con relación al producto interior bruto del Estado para un período de siete años; en cambio, en el supuesto de Andalucía la inversión estatal será equivalente al peso de la población de esa Comunidad Autónoma sobre el conjunto del Estado, también para un período de siete años.

Desde la Comunitat Valenciana no se quiso, en su momento, incluir dentro del nuevo Estatuto de Autonomía cláusulas o previsions que pudieran condicionar indebidamente al Estado en el ejercicio de sus competencias y que, por esto mismo, pudieran ser dudosamente compatibles con la Constitución. Pero en el Fundamento Jurídico 138 de su Sentencia 31/2010, de 28 de junio, el Tribunal Constitucional ha establecido, al enjuiciar la disposición adicional tercera del Estatuto de Autonomía de Cataluña, que un inciso como el antes indicado no vincula a las Cortes Generales en el ejercicio de sus funciones de examen, enmienda y aprobación de los Presupuestos Generales del Estado, pues los compromisos financieros formalizados en los estatutos de autonomía no constituyen un recurso que el Estado deba consignar obligatoriamente en los Presupuestos Generales de cada ejercicio económico.

Según el alto tribunal, es el propio Estado el que, atendiendo a todas las variables concurrentes en, cada caso, debe decidir si procede dotar, y en qué cuantía, las asignaciones correspondientes. En consecuencia, a tenor de la decisión adoptada por el máximo intérprete de la norma suprema, la disposición adicional tercera del Estatuto catalán, interpretada en el sentido de que no vincula al Estado en la definición de su política de inversiones ni menoscaba la plena libertad de las Cortes Generales para decidir sobre la existencia y cuantía de dichas inversiones, no es contraria a la Constitución.

Como quiera que el pueblo valenciano aspira legítimamente a recibir del Estado el mismo trato que el pueblo catalán o el andaluz, esta reforma del Estatuto de Autonomía de la Comunitat Valenciana va encaminada a hacer visibles las consecuencias económicas del reconocimiento de una población que alcanza ya los cinco millones de habitantes y que, por tanto, necesita un volumen de inversiones apto para satisfacer las necesidades derivadas del importante crecimiento demográfico acaecido durante los últimos años. No se hace sino reivindicar para la Comunitat Valenciana lo que el Tribunal Constitucional ha dicho que es legítimo para otras comunidades autónomas, más aún en un caso como el valenciano, en el que se arrastra un importante déficit de inversiones a causa del efectivo, pero no reconocido, incremento poblacional.

Por todo ello, el nuevo apartado cuarto del artículo 52 del Estatuto de Autonomía de la Comunitat Valenciana prevé que la Generalitat participará en las decisiones sobre la inversión del Estado en la Comunidad Valenciana la cual, excluido el Fondo de Compensación Interterritorial, será equivalente, para dar cumplimiento a lo dispuesto en el artículo 138 de la Constitución, al peso de la población de la Comunitat Valenciana sobre el conjunto del Estado por un período de siete años. Con esta finalidad, se constituirá una Comisión integrada por la administración estatal, autonómica y local que será la encargada de

distributiu. L'article 147.3 de la Constitució espanyola estableix que la reforma dels estatuts d'autonomia s'ajustarà al procediment establert en aquests i requerirà, en tot cas, l'aprovació de les Corts Generals, mitjançant una llei orgànica. En el mateix sentit es pronuncia l'article 145 del Reglament del Congrés dels Diputats. En la mateixa línia que el que indica el precepte constitucional, el títol X de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, integrat únicament per l'article 81, determina el procediment que s'ha de seguir per a dur a terme una reforma estatutària, i n'atribueix la iniciativa al Consell, a una tercera part dels membres de les Corts, a dos grups parlamentaris i a les Corts Generals. En relació amb aquest precepte, els articles 129 i 170 del Reglament de les Corts regulen com ha de tramitar-se la iniciativa de reforma, i l'apartat a de l'article 18 de la Llei del Consell assigna a aquest, entre altres funcions de caràcter normatiu, la de proposar a les Corts la reforma de l'Estatut d'Autonomia. Finalment, l'article 10.1 de la Llei 10/1994, de 19 de desembre, de la Generalitat, de creació del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, indica que aquesta institució ha de dictaminar, amb caràcter preceptiu, «els avantprojectes de reforma de l'Estatut d'Autonomia».

Article únic. Reforma de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana per a ampliació competencial en matèria de participació de la Generalitat Valenciana en les decisions sobre inversió de l'Estat a la Comunitat Valenciana

S'addiciona un nou apartat 4 a l'article 52, integrat en el títol IV, «Les competències», de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, del tenor següent:

«4. La Generalitat participarà en les decisions sobre la inversió de l'Estat a la Comunitat Valenciana, la qual, exclouent-ne el Fons de Compensació Interterritorial, serà equivalent, per tal de complir el que es disposa en l'article 138 de la Constitució, al pes de la població de la Comunitat Valenciana sobre el conjunt de l'Estat per un període de set anys. Amb aquesta finalitat, es constituirà una comissió integrada per l'Administració estatal, autonòmica i local.»

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA ÚNICA

Derogació normativa

Queden derogades les disposicions d'igual o inferior rang que s'oposen al que estableix aquesta llei orgànica.

DISPOSICIÓ FINAL PRIMERA

Habilitació competencial

Aquesta reforma s'aprova a l'empara del que preveu l'article 147.3 de la Constitució espanyola i l'article 81 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana.

DISPOSICIÓ FINAL SEGONA

Entrada en vigor

Aquesta llei orgànica entrarà en vigor el dia que es publique en el *Boletín Oficial del Estado*.

Per tant,

Mane a tots els espanyols i espanyoles, particulars i autoritats, que serven i fan servir aquesta llei orgànica.

Madrid, 12 de març de 2019

FELIPE R.

El president del Govern,
PEDRO SÁNCHEZ PÉREZ-CASTEJÓN

velar por el cumplimiento de ese criterio distributivo. El artículo 147.3 de la Constitución española establece que la reforma de los estatutos de autonomía se ajustará al procedimiento establecido en los mismos y requerirá, en todo caso, la aprobación por las Cortes Generales, mediante Ley orgánica. En el mismo sentido se pronuncia el artículo 145 del Reglamento del Congreso de los Diputados. En línea con lo indicado por el precepto constitucional, el título X del Estatuto de Autonomía de la Comunitat Valenciana, integrado únicamente por su artículo 81, determina el procedimiento que seguir para llevar a cabo una reforma estatutaria, y atribuye la iniciativa al Consell, a una tercera parte de los miembros de Les Corts, a dos grupos parlamentarios y a las Cortes Generales. En relación con dicho precepto, los artículos 129 y 170 del Reglamento de Les Corts regulan cómo ha de tramitarse la iniciativa de reforma, y el apartado a del artículo 18 de la Ley del Consell asigna a este, entre otras funciones de carácter normativo, la de proponer a Les Corts la reforma del Estatuto de Autonomía. Finalmente, el artículo 10.1 de la Ley 10/1994, de 19 de diciembre, de la Generalitat, de creación del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, indica que dicha institución ha de dictaminar, con carácter preceptivo, «los anteproyectos de reforma del Estatuto de Autonomía».

Artículo único. Reforma del Estatuto de Autonomía de la Comunitat Valenciana para ampliación competencial en materia de participación de la Generalitat Valenciana en las decisiones sobre inversión del Estado en la Comunidad Valenciana

Se adiciona un nuevo apartado 4 al artículo 52, integrado en el título IV, «Las competencias», del Estatuto de Autonomía de la Comunitat Valenciana, del siguiente tenor:

«4. La Generalitat participarà en las decisiones sobre la inversión del Estado en la Comunidad Valenciana, la cual, excluido el Fondo de Compensación Interterritorial, será equivalente, para dar cumplimiento a lo dispuesto en el artículo 138 de la Constitución, al peso de la población de la Comunitat Valenciana sobre el conjunto del Estado por un período de siete años. Con esta finalidad, se constituirá una comisión integrada por la administración estatal, autonómica y local.»

DISPOSICIÓ DEROGATORIA ÚNICA

Derogación normativa

Quedan derogadas cuantas disposiciones de igual o inferior rango se opongan a lo establecido en la presente ley orgánica.

DISPOSICIÓ FINAL PRIMERA

Habilitación competencial

Esta reforma se aprueba al amparo de lo previsto en el artículo 147.3 de la Constitución española y en el artículo 81 del Estatuto de Autonomía de la Comunitat Valenciana.

DISPOSICIÓ FINAL SEGUNDA

Entrada en vigor

Esta ley orgánica entrará en vigor el mismo día de su publicación en el *Boletín Oficial del Estado*.

Por tanto,

Mando a todos los españoles, particulares y autoridades, que guarden y hagan guardar esta ley orgánica.

Madrid, 12 de marzo de 2019

FELIPE R.

El presidente del Gobierno,
PEDRO SÁNCHEZ PÉREZ-CASTEJÓN